

Motion till riksdagen

1987/88:Jo771

av Ingela Mårtensson och Margitta Edgren (fp)

om användningen av oblekt papper

Under 1987 förbrukades sammanlagt över 280 ton papper i riksdagen, varav 210 ton för allehanda riksdagstryck och 72,5 ton för övrig pappersanvändning inom huset. Då ingår inte alla de tryckta material som kommer utifrån. 260 ton gick i papperskorgen. Den absolut största delen av detta pappersflöde kan med all sannolikhet antas vara klorblekt. T. o. m. de bruna kuverten tillverkas av blekt papper som sedan färgas.

Då vi i dag känner till vissa av klorblekningens effekter på miljön bör man allvarligt ifrågasätta användningen av blekt papper. Utsläppen från den kemiska massatillverkningen och blekningsprocesserna är många och allvarliga. Trots att utsläppen av svaveloxid halverats sedan 1980 svarar ändå massa- och pappersindustrin för 40 % av Sveriges totala svavelutsläpp.

Klorblekningsprocessen är det klart mest miljöförstörande steget i papperstillverkningen. Klorret bildar ett otal organiska klorföreningar när det reagerar med det organiska materialet i veden. Dessa är för naturen främmande och svårnedbrytbara, vilket innebär att de anrikas i organismer och där får giftverkan. Bland de föreningar man i dag identifierat finner man klorfenoler, PCB-liknande ämnen, dioxiner (som är de i dag mest kända ämnena), m. m. Då man ännu bara känner till en bråkdel av alla de klorföreningar som årligen släpps ut i samband med utsläppen från blekerierna borde man vara mer sparsam i kloranvändningen, speciellt då man redan ser allvarliga effekter på djurlivet kring blekerierna.

Alternativ till kemisk massaproduktion och klorblekning finns i viss utsträckning och är under ständig utveckling. Den mekaniska massaproduktionen används i dag främst till tidningspapper, mjukpapper och blöjor, men skulle kunna få ett bredare användningsområde. Argumenten mot denna massatyp har bl. a. varit att produktionen är energikrävande och den ger ett svagare papper. Energiåtgången kan måhända vara hög, men i gengäld ger den dubbelt så mycket papper per vedenhet jämfört med den kemiska massatillverkningen, vilket totalt sett gör att denna massatillverkning är energisnålare än den kemiska. Dessutom åtgår stora mängder energi vid förbränning av den kemiska massaprocessens biprodukter. Att papperet inte är lika starkt som det kemiskt tillverkade torde i flertalet fall inte ha så stor betydelse, då merparten ändå inom kort tid hamnar i papperskorgen.

Som alternativ till klorblekning finns i dag blekning med syrgas och vätesuperoxid. Möjligheten att bstryka papperet med lera eller krita finns

också. Men huvudproblemet är kanske inte att nödvändigtvis hitta nya och skonsammare metoder att framställa kritvitt papper, utan att försöka sprida insikten om att vi kanske inte alltid behöver kritvitt papper.

Riksdagen behandlade frågan om miljövänligt papper i offentlig förvaltning i november 1986 och gjorde därvid ett uttalande om att miljövänligt papper skall prioriteras i statsförvaltningen. Det har emellertid inte kommit till praktisk användning vare sig i riksdagen eller regeringskansliet.

Det är viktigt att riksdagen och regeringen aktivt bidrar till att minska miljöförstörelsen och genom det egna handlandet tar konsekvenserna av ett sådant synsätt. Som storkonsumenter av papper har vi en unik möjlighet att påverka och påskynda utvecklingen av en mer miljövänlig massa- och pappersproduktion.

Hemställan

Med hänvisning till ovanstående hemställs

[att riksdagen beslutar att använda oblekt papper i största möjliga utsträckning,¹]

att riksdagen ger regeringen till känna vad i motionen anförts om oblekt papper.

Stockholm den 25 januari 1988

Ingela Mårtensson (fp)

Margitta Edgren (fp)

Mot. 1987/88

Jo771

¹ 1987/88:K308